

PELAKSANAAN INOVASI BAHAN KREATIF DALAM KALANGAN GURU PENDIDIKAN AWAL KANAK-KANAK

Siti Nur Nadirah Ibrahim

Siti Nur Idayu binti Abu Kassim

Amirah Kamaliah binti Mohd Kamel

Fakulti Pendidikan dan Sains Sosial

Universiti Selangor

Zaleha binti Damanhuri

Fakulti Bahasa dan Pendidikan,

Universiti Melaka

Corresponding Author's Email: snnadirah86@unisel.edu.my

Article History:

Received : 27 November 2023

Accepted : 18 December 2023

Published : 31 December 2023

ABSTRAK

Dalam pembelajaran abad ke-21, pelaksanaan inovasi dalam bidang kurikulum telah dilaksanakan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) agar sistem pendidikan prasekolah dapat dibentuk selari dengan perubahan yang berlaku di kalangan masyarakat dalam dan luar negara. Sejajar dengan itu, guru sewajarnya memainkan peranan penting dalam menghidupkan budaya inovasi bahan kreatif di sekolah khususnya di institusi pendidikan awal kanak-kanak. Namun bagaimanapun terdapat beberapa kajian yang mendapati pelaksanaan bahan kreatif tidak diaplikasikan kerana guru lebih memfokuskan pengajaran dan pembelajaran yang diajar berdasarkan subjek semata-mata. Berikutan itu, kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengkaji pelaksanaan inovasi bahan kreatif dalam kalangan guru pendidikan awal kanak-kanak. Selain daripada itu, kajian ini juga bertujuan untuk mengenal pasti cabaran guru dalam mengaplikasikan inovasi bahan kreatif di institusi pendidikan awal kanak-kanak. Maklumat dan data diperoleh secara kuantitatif dan kualitatif menggunakan kaedah tringulasi yang merangkumi soal selidik, temu bual dan analisis dokumen bagi menyokong kajian yang dijalankan. Seramai 30 orang responden soal selidik secara atas talian dan 2 orang lagi yang ditemubual merupakan guru pendidikan awal kanak-kanak di negeri Selangor. Hasil dapatan menunjukkan kekerapan

Pelaksanaan Inovasi Bahan Kreatif Dalam Kalangan Guru Pendidikan Awal Kanak-Kanak
Siti Nur Nadirah Ibrahim, Siti Nur Idayu Abu Kassim, Amira Kamaliah Mohd Kamel, Zaleha Damanhuri
pelaksanaan inovasi bahan kreatif dalam kalangan guru pendidikan awal kanak-kanak berada pada tahap yang memuaskan. Manakala cabaran utama guru dalam mengaplikasikan inovasi bahan kreatif di institusi pendidikan awal kanak-kanak adalah kos bahan yang tinggi.

Kata kunci: Inovasi, Bahan Kreatif, Guru Pendidikan Awal Kanak-Kanak, Cabaran

ABSTRACT

In 21st century learning, the implementation of innovation in the curriculum field has been implemented by the Ministry of Education Malaysia (MOE) so that the preschool education system can be formed in line with the changes that occur among the community domestically and abroad. In line with that, teachers should play an important role in reviving the culture of creative material innovation in schools, especially in early childhood education institutions. However, some studies found that the implementation of creative materials is not applied because teachers only focus more on subject-based teaching and learning sessions. Consequently, this study was conducted aimed to examine the implementation of creative materials innovation among early childhood education teachers. Other than that, this study also aims to identify the challenges of teachers in applying creative material innovations in early childhood education institutions. Information and data were obtained quantitatively and qualitatively using triangulation methods that include questionnaires, interviews and document analysis to support the study. A total of 30 respondents to the online questionnaire and 2 other people who were interviewed were early childhood education teachers in the state of Selangor. The results show that the implementation in creative material innovation among early childhood education teachers is at a satisfactory level. While high cost of materials have been chosen as the main challenge for teachers in applying innovative creative materials in early childhood education institutions.

Keywords: innovation, creative materials, early childhood education teachers, challenge

Pengenalan

Inovasi bahan kreatif terdiri daripada bahan-bahan kitar semula atau penggunaan teknologi maklumat (ICT) yang dipelbagaikan atau diinovasikan semula sehingga menjadi satu bahan kreatif yang lebih baik dan dapat digunakan oleh guru di dalam sesi pengajaran dan pembelajaran (PdP). Dalam pembelajaran abad ke-21, pelaksanaan inovasi dalam bidang kurikulum telah dilaksanakan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) agar sistem pendidikan awal kanak-kanak dapat dibentuk selari dengan perubahan yang berlaku dalam kalangan masyarakat dalam dan luar negara. Berikutkan hal ini, guru memainkan peranan penting untuk menghidupkan budaya inovasi bahan kreatif di sekolah khususnya institusi pendidikan awal kanak-kanak. Ini kerana pendidikan kini banyak melihat kepada elemen kreativiti di mana ianya sebagai satu aset penting dalam pembangunan modal insan dan guru merupakan golongan yang bertanggungjawab melaksanakan pendidikan abad ke-21 (Adibah & Hafizhah, 2021).

Inovasi bahan kreatif dalam pendidikan pula menjurus kepada sesuatu bahan yang telah diinovasikan oleh guru dan dijadikan sebagai medium bantu mengajar bersama kanak-kanak. Institusi pendidikan awal kanak-kanak yang cemerlang bermula dari guru yang kreatif dan berinovasi serta mampu menjadikan pengajaran dan pembelajaran (PdP) berkesan. Guru juga perlu bijak menyediakan pelbagai bahan bantu mengajar yang boleh membantu guru untuk memudahkan proses pengajaran dan pembelajaran dengan lebih berkesan (Nur Syafiqah & Nazirah, 2018). Nurulhuda et. al (2019) juga berpendapat bahawa penggunaan bahan bantu mengajar amat penting dalam proses Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) kerana selain dapat meningkatkan prestasi pelajar, ia dapat menarik minat pelajar untuk mempelajarinya. Oleh itu, para guru pendidikan awal kanak-kanak disarankan agar mempersiapkan diri untuk mengajar kanak-kanak dengan pelbagai kaedah penyampaian yang lebih baik, berkualiti dan terkini sejajar dengan pendidikan abad ke-21.

Inovasi bahan kreatif yang dihasilkan bukan bergantung sepenuhnya kepada bahan yang digunakan. Malah, guru juga perlu menunjukkan ketekunan mereka untuk menghasilkan bahan kreatif yang bermutu bagi pembelajaran dan pengajaran kanak-kanak. Selain itu, melibatkan diri dalam aktiviti praktikal dengan bahan semula jadi dapat meluaskan perspektif kanak-kanak dan meningkatkan kebolehan komprehensif mereka. Untuk mencapai matlamat ini, guru perlu mendalami pemahaman mereka tentang bahan semula jadi dan mereka bentuk kandungan pengajaran yang sesuai. Hanya dengan itu sumber semula jadi boleh diubah menjadi bahan yang memenuhi ciri-ciri perkembangan individu kanak-kanak (Teng Li, 2023). Pengajaran yang kreatif dapat mengaplikasikan teknik yang sesuai dan fleksibel bagi menjadikan kelas menarik serta menyeronokkan, sekali gus menyuburkan kreativiti dalam kalangan murid (Jaggil & Suhaimi, 2018). Sebagai seorang guru seharusnya menerapkan pelaksanaan bahan kreatif secara berkala semasa di dalam kelas supaya penggunaan inovasi bahan kreatif ini dapat dipertingkatkan pelaksanaannya dalam kalangan guru pendidikan awal kanak-kanak di Malaysia.

Sehubungan dengan itu, kajian ini dijalankan adalah untuk mengkaji tahap pelaksanaan inovasi bahan kreatif dalam kalangan guru pendidikan awal kanak-kanak dan mengenal pasti cabaran guru dalam mengaplikasikan inovasi bahan kreatif di institusi pendidikan awal kanak-kanak.

Metodologi

Kajian ini dijalankan dengan menggunakan dua kaedah yang terdiri daripada kaedah kuantitatif serta kaedah kualitatif atau boleh juga disebut sebagai kaedah gabungan (*mixed methods*). Pengkaji

Pelaksanaan Inovasi Bahan Kreatif Dalam Kalangan Guru Pendidikan Awal Kanak-Kanak
Siti Nur Nadirah Ibrahim, Siti Nur Idayu Abu Kassim, Amira Kamaliah Mohd Kamel, Zaleha Damanhuri
 mengumpulkan data yang bersesuaian dan berkaitan melalui kaedah soal selidik secara atas talian, temu bual separa berstruktur dan analisis dokumen dengan tujuan untuk memperkuuhkan dapatan kajian. 30 orang guru pendidikan awal kanak-kanak di dalam negeri Selangor dan dua orang lagi guru dipilih secara rawak dan dijadikan sampel kajian. Instrumen data kualitatif seperti soal selidik secara atas talian, temu bual separa berstruktur dan analisis dokumen digunakan dengan tujuan untuk mengumpul data dari responden. Analisis bagi soal selidik pula dibuat menggunakan perisian *Statistical Package for The Social Sciences (SPSS) 2021* versi 28.0. Dalam konteks ini, pengkaji telah menggunakan kaedah triangulasi supaya dapat melihat perbandingan dan mengaitkan data antara satu sama lain. Triangulasi adalah kaedah yang dilakukan dengan membuat perbandingan antara sumber data yang dikumpul (Ahmad Farid, 2019).

Dapatan Kajian Dan Perbincangan

Terdapat dua objektif yang dicapai daripada kajian yang dijalankan, dan kesemua objektif ini dibincangkan dengan membuat perbandingan daripada kajian yang sebelumnya.

Tahap Pelaksanaan Inovasi Bahan Kreatif

	N	Min	Sisihan Piawai
1. Saya melaksanakan inovasi bahan kreatif semasa sesi PdP berlangsung di dalam kelas bersama kanak-kanak	30	3.67	0.661
2. Saya mengikuti kursus yang bersesuaian dalam meningkatkan kemahiran mencipta bahan inovasi bagi sesi PdP	30	3.27	0.868
3. Saya merujuk KSPK dalam proses menghasilkan BBM/ABM untuk disesuaikan dengan tahap perkembangan kanak-kanak	30	4.03	0.999
4. Saya berkongsi idea bersama rakan guru yang lain dalam menghasilkan inovasi bahan kreatif	30	4.23	0.626
5. Saya mengisi masa lapang dengan menghasilkan inovasi bahan kreatif untuk meningkatkan kemahiran	30	3.33	0.959
6. Saya memberi peluang kepada kanak-kanak untuk menghasilkan bahan kreatif mengikut kreativiti masing-masing semasa sesi PdP	30	3.87	0.937

7. Saya menggunakan bahan kitar semula untuk menghasilkan inovasi bahan kreatif bagi sesi PdP	30	3.93	0.785
8. Saya menginovasikan teknologi seperti komputer, digital dan slaid bagi kegunaan sesi PdP bersama kanak-kanak	30	3.57	1.006
9. Penggunaan bahan kreatif yang telah diinovasikan oleh saya ke atas kanak-kanak mencapai objektif	30	3.97	0.718
10. Kanak-kanak menunjukkan peningkatan daripada segi JERIS apabila inovasi bahan kreatif dilaksanakan	30	4.07	0.691

Jadual 1.0 Tahap Pelaksanaan Inovasi Bahan Kreatif

Min yang tertinggi adalah pada item 4 iaitu guru-guru berkongsi idea bersama rakan yang lain dalam menghasilkan inovasi bahan kreatif (min 4.23). Manakala min yang terendah pula adalah bagi item 2 iaitu guru mengikuti kursus yang bersesuaian dalam meningkatkan kemahiran mencipta bahan inovasi bagi sesi PdP (min 3.27). Berdasarkan interpretasi skor min skala likert yang digunakan, dapatan kajian menunjukkan bahawa dalam melaksanakan proses pengajaran dan pembelajaran kebanyakan guru-guru berkongsi idea bersama rakan untuk mengembangkan lagi sesuatu topik atau bahan yang diajarkan oleh mereka. Ini disokong oleh kajian Mohd Faeez Ilias et al. (2016), yang menyatakan bahawa sumber daripada rakan guru merupakan inisiatif guru pendidikan Islam sebagai perkongsian idea dan BBM serta pembahagian tugas untuk tujuan penjimatan masa. Dapatan ini disokong oleh dapatan kajian Siti Nafsiah et, al. (2020) yang menunjukkan bahawa guru-guru memberikan perhatian terhadap perkongsian-perkongsian baharu, maklum balas kepada rakan guru dan berkongsi bahan bantu mengajar.

Selain itu, kursus yang diikuti oleh guru agak kurang diberikan dan perlu diberikan perhatian yang sewajarnya demi melahirkan guru-guru yang cemerlang dan mempunyai kompetensi yang tinggi. Diantara cadangan penyelidik Safiek Mokhlis (2019), di dalam kajiannya adalah guru perlu sentiasa meningkatkan profesionalisme kendiri dalam bidang kreativiti dan pengajaran kreatif melalui pembelajaran kendiri atau menghadiri kursus-kursus yang dianjurkan oleh pihak Kementerian Pendidikan Malaysia atau swasta.

Cabarang Mengaplikasikan Inovasi Bahan Kreatif

	N	Min	Sisihan Piawai
1. Kekangan masa	30	3.96	0.927
2. Kurang kemahiran	30	3.46	0.860

3. Rendah daya imaginasi dan kreativiti	30	3.43	1.040
4. Kekurangan bahan kelengkapan	30	3.53	1.074
5. Kos bahan tinggi	30	4.06	0.827
6. Gangguan emosi	30	3.20	1.126
7. Tiada sokongan daripada rakan sekerja	30	2.93	0.827
8. Respon negatif daripada kanak-kanak	30	2.60	1.162

Jadual 2.0 Cabaran Mengaplikasikan Inovasi Bahan Kreatif

Cabaran mengaplikasikan inovasi bahan kreatif yang mencatatkan nilai min yang tinggi adalah dari aspek kos bahan, kekangan masa dan juga kekuangan bahan kelengkapan. Kajian terdahulu mendapati penggunaan bahan bantu mengajar memberi kesan positif terhadap kecemerlangan akademik pelajar dan kaedah pengajaran yang diamalkan (Libau & Ling, 2020). Antara ciri yang membawa kepada bahan bantu mengajar yang berkesan dalam pengajaran adalah inisiatif guru semasa menggunakan bahan dan sumber yang tersedia. Namun, kekangan sumber untuk mempelbagaikan bahan bantu mengajar sedikit sebanyak mempengaruhi proses pembelajaran tersebut. Dapatkan ini berbeza dengan kajian oleh Sivakumar (2014) yang menegaskan bahawa dalam menginovasikan bahan kreatif, ianya tidak melibatkan kos bahan yang tinggi namun hanya memerlukan guru-guru yang mempunyai kemahiran serta semangat yang tinggi sahaja. Berikut merupakan contoh cabaran yang telah dinyatakan oleh kedua-dua responden dalam temubual yang telah dijalankan.

“...kanak-kanak atau ibu bapa tak semuanya yang dapat memberi kerjasama. Contohnya kanak-kanak pernah memusnahkan bahan kreatif yang dihasilkan. Dari segi masa juga bergantung kepada bahan reka cipta yang ingin dihasilkan. Contohnya inovasi kitaran air semula jadi perlu mencari bahan-bahan yang bersesuaian. Ada juga ibu bapa yang meminta masa diberikan lebih awal. Selain itu penghasilan doh juga boleh menyebabkan timbul cabaran seperti doh terkena air...” (R1)

“...di sini terdapat tiga orang kanak-kanak istimewa, jadi apabila mahu lakukan aktiviti akan berlaku sedikit masalah. Contohnya kanak-kanak itu mengotorkan kelas, mengganggu rakan-rakan lain semasa aktiviti berlangsung. Tingkah laku kanak-kanak juga agak memberi cabaran untuk penghasilan bahan inovasi. Masa juga menjadi halangan kerana belum tentu bahan inovasi yang dihasilkan bersama kanak-kanak dapat disiapkan on time...” (R2)

Selain itu, berikut merupakan dapatan kajian temubual bersama guru bagi contoh bahan kreatif yang telah diinovasikan bersama kanak-kanak.

“...kami menghasilkan replika gigi. Penglibatan ibu bapa juga amat baik sekali dalam menghasilkannya. Hal ini supaya ibu bapa dapat berkongsi idea bersama anak dan guru juga. Saya

hanya memberikan topik kemudian ibu bapa explore bersama anak-anak. Selain itu, sekarang juga kita juga dalam proses menyiapkan ambulans. Malah, ibu bapa pula diminta menghasilkan replika ubat-ubatan bersama anak-anak di rumah dan membawanya ke sekolah apabila telah siap...” (R1)

Pernyataan ini disokong oleh Zulkifli et al. (2011) yang menyatakan bahawa pendidikan yang berkesan dalam membentuk anak-anak melibatkan peranan ibu bapa. Tanpa pengaruh ibu bapa terhadap anak-anak, proses pendidikan akan mengalami ketempangan dan ini dibuktikan dalam kajian beliau yang menunjukkan penglibatan ibu bapa memberi 74.5% kesan ke atas pencapaian anak.

Selain itu, merujuk kepada soalan ketiga, kedua-dua responden pernah menghadiri kursus untuk meningkatkan kemahiran mencipta bahan kreatif. Kursus ini bertujuan memantapkan ilmu pengetahuan responden sebagai guru pendidikan awal kanak-kanak dalam penghasilan bahan yang berinovasi. Kursus seperti ini memberikan motivasi dan galakan kepada para guru untuk terus mencipta bahan kreatif yang lebih menarik perhatian kanak-kanak.

“...kita sentiasa ada kursus. Dalam tempoh setahun, tiga kali akan fokus kepada kursus modul kerana kami lebih kepada MKD (peraturan). Kita juga adakan bengkel keibubapaan daripada luar di mana program ini akan bergabung dengan Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI). Selain itu, kami juga turut menghadiri bengkel bersemuka untuk menghasilkan bahan kreatif. Contohnya ibu bapa pernah menghasilkan beg serbaguna daripada baju terpakai. Kemudian setiap bulan juga memang akan diadakan bengkel untuk pemantapan rancangan pengajaran slot (rps) dan rancangan pengajaran harian (rph)...” (R1)

“...kami pernah menghadiri kursus dan kami cikgu tadika parlimen tanjung karang akan berkumpul untuk menghasilkan abm bersama-sama dalam setiap tempoh dua kali sebulan. Walau bagaimanapun, setiap kali cuti sekolah juga bengkel akan kerap dilakukan. Alat yang kita hasilkan harus dibawa ke sekolah untuk diguna kepada kanak-kanak...” (R2)

Guru hendaklah berusaha mewujudkan kaedah pembelajaran yang sesuai dan berkesan bagi membantu pelajar meningkatkan kreativiti. Aktiviti pembelajaran yang produktif akan membentuk pelajar untuk lebih berfikiran kreatif dalam menyelesaikan sesuatu tugas. (Nurrabi'atul Mardhiah & Muhammad Syawal, 2020).

Kesimpulan

Guru perlu bijak mengolah bahan sedia ada untuk menjadikan pembelajaran berkesan dan bermakna kepada kanak-kanak. Ianya disokong oleh Libau & Ling (2020), antara ciri yang membawa kepada bahan bantu mengajar yang berkesan dalam pengajaran adalah inisiatif guru menggunakan segala bahan

Pelaksanaan Inovasi Bahan Kreatif Dalam Kalangan Guru Pendidikan Awal Kanak-Kanak
Siti Nur Nadirah Ibrahim, Siti Nur Idayu Abu Kassim, Amira Kamaliah Mohd Kamel, Zaleha Damanhuri
dan sumber yang tersedia. Sivakumar (2014) pula menyatakan bahawa, penghasilan bahan bantu mengajar kos rendah sebenarnya boleh disediakan dengan menggunakan peralatan yang mudah tanpa perlu mengeluarkan duit untuk menjadikan pembelajaran berkesan. Selain itu, dapatan menunjukkan kekangan masa merupakan salah satu cabaran dalam melaksanakan inovasi bahan kreatif. Ianya disokong oleh kajian Norazlin & Rahaimah (2019), yang menyatakan bahawa masa merupakan salah satu kekangan atau cabaran dalam merancang dan melaksanakan pembelajaran abad ke-21. Berikut cabaran ini, berkemungkinan segelintir guru tidak dapat melaksanaan inovasi bahan kreatif mengikut masa yang telah ditetapkan. Oleh kerana itu, guru-guru perlu bijak mencari inisiatif di mana mereka mewujudkan kerjasama dengan ibu bapa dengan menghasilkan bahan kreatif bersama-sama di rumah bagi menjimatkan masa dan seterusnya mewujudkan pertautan yang erat antara ibu bapa dan anak. Secara keseluruhan, tahap pelaksanaan inovasi bahan kreatif dalam kalangan guru pendidikan awal kanak-kanak berada pada tahap memuaskan. Sebagai seorang guru sememangnya wajar menjadi contoh kepada kanak-kanak dalam menerapkan kreativiti kepada mereka walaupun mempunyai banyak cabaran yang mendarat. Sekiranya guru mampu mengatasi cabaran dan terus melaksanakan inovasi bahan kreatif, tahap perkembangan kreativiti kanak-kanak juga akan sentiasa berkembang dan terus melahirkan kanak-kanak yang berinovatif. Bak kata pepatah melayu ‘bagaimana acuan begitulah kuihnya’, sikap seseorang guru akan membentuk sikap anak muridnya.

Rujukan

- Adibah, N. L. Awi & Hafhizah, Z. (2021). Amalan Kreativiti Guru Pendidikan Islam Dalam Pembelajaran Abad ke -21. *Asean Comparative Education Research Journal on Islam and Civilization*. Vol 4 (1). 40-54. e-ISSN:2600-769X.
- Ahmad Farid Bin Abdul Karim. (2019). Penggunaan Laman Web “Sejarahnet” Dalam Membantu Murid Tahun 4 Menguasai Tajuk Parameswara Sebagai Pengasas Melaka. *Jurnal Pendidikan Sains Sosial*, 2, 1-9. <http://www.ipbl.edu.my/portal/penyelidikan/jurnalpapers/urnal2019/JURNAL>
- Jaggil Apak & Muhamad Suhaimi Taat. (2018). Hubungan Tingkah Laku Pemupukan Kreativiti Guru dengan Pengurusan Bilik Darjah Abad Ke-21. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*, 3(3), 64-79. <https://msocialsciences.com/index.php/mjssh/article/view/101/89>
- Libau Charles Muling & Ling Ying-Leh. (2020). Peranan bahan bantu mengajar dan persekitaran maklum balas dalam meningkatkan kualiti pembelajaran pelajar. *National Research Innovation Conference (NRICOn)*. Kuching Sarawak.
- Mohd Faeez Ilias, Kalthom Husain, Mohd Amin Mohd Noh, Zetty Nurzuliana Rashed, Muriyah Abdullah. (2016). Sumber Bahan Bantu Mengajar Dalam Kalangan Guru Pendidikan Islam

Norazlin Mohd Rusdin & Siti Rahaimah Ali. (2019). Amalan Dan Cabaran Pelaksanaan Pembelajaran Abad Ke-21 [Paper Presentation]. International Conference on Islamic Civilization and Technology Management, Universiti Pendidikan Sultan Idris, Malaysia.

<https://www.tatiuc.edu.my/assets/files/ICTM19-Papers/ICTM-09.pdf>

Nurrabi'atul Mardhiah & Muhammad Syawal. (2020). Kreativiti Dalam Proses Pengajaran dan Pembelajaran. *Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan ke-5*. (PASAK2020). e-ISBN: 9789762122906.

Nurulhuda Hanzah, Sa'adiah Mohamad, Nor Azuana Taib. (2019). Pembangunan Dan Penggunaan Ohmic Wheel Sebagai Alat Bantu Mengajar. *Journal Of Technical And Vocational Education*, 1, 31-42. <http://upikpolimas.edu.my/ojs/index.php/JTVE/article/>

Nur Syafiqah, I. & Nurul Nazirah, M. I. M. (2018). Keberkesanan penggunaan grafik berkomputer sebagai alat bantu mengajar dalam kalangan pelajar reka bentuk dan teknologi. *Jurnal Sains Humanika*. 10 (3-3). 81-87.

Safiek Mohkli. (2019). Pemupukan Kreativiti Kanak-kanak: Kajian Kes Amalan Pengajaran Kreativiti di Sebuah Tadika Islam. Attarbawiy: *Malaysian Online Journal of Education*. Vol 3, No 1. 34-48.

Siti Nafsiah Ismail, Zuraidah Abdullah & Abdul Jalil Othman. (2020). Komuniti Pembelajaran Profesional Guru Bahasa Melayu Malaysia. *Jurnal Kepimpinan Pendidikan*, 7(1). <https://ejournal.um.edu.my/index.php/JUPIDI/article/view/22121/11151>

Sivakumar Ramaraj. (2014). Impact Of Low Cost Teaching Aids In Teaching Science. *Innovative Thoughts International Research Journal*, 2(3). <https://www.researchgate.net/publication/273165475>

Teng Li. (2023). Innovation and Practice in Preschool Education Through Kindergarten Game Analysis. *Advances in Educational Technology and Psychology*. ISSN 2371-9400. Vol. 7. No.13.

Zulkifli Abd Hamid, Jamilah Othman, Aminah Ahmad, Ismi Arif Ismail (2011). Hubungan antara Penglibatan Ibumama dan Pencapaian Akademik Pelajar Miskin di Negeri Selangor. *Journal of Islamic and Arabic Education*. 3 (2), 2011. 31-40.